

Sävparv
♂

Bredkaveldun

Välkommen till Ölstdadsjön

Brun kärrhök ♂

Ölstdadsjön är på flera sätt en typisk "fågelsjö", med strandängar, grunt vatten och utbredda vassar – viktiga förutsättningar för slåttsjöns karaktäristiska fågelliv. Också historien har sjön gemensam med andra fågelsjöar. Berättelsen om hur arton- och nittonhundratals jakt på jordbruksmark gick ut över våtmarkerna. Men där det ibland också skapades "nya" helt annorlunda sjöar.

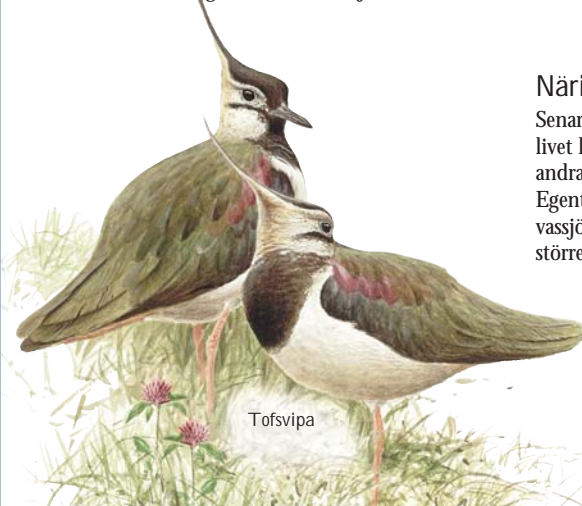
Fåglarnas sjö

En morgon i maj gör Ölstdadsjön verkligen skäl för benämningen fågelsjö. Över strandängarna spelflyger tofsvipor och enkelbeckasiner. I vassen sjunger sävparv, rörsångare och sävsångare, då och då överröstade av vattenrallens grymtanden och skrik. Den bruna kärrhöken jagar över strandängarna eller samlar material till boet som den döljer i vassen.

Sothöns och krickor är upptagna med bo-bygge och ruvning. Svarthakedoppingen dyker efter insekter i det endast någon meter djupa vattnet. Den lilla doppingen gynnas av att sjön saknar fiskar, vilka annars skulle konkurrera om maten.

Det finns gott om grod- och kräldjur, bland annat åkergroda, snok och den ovanliga större vattensalamandern. Den senare förekommer vanligen endast i fisktomma vatten, eftersom alltför många larver annars blir fiskföda.

Vår och höst förstärks fågellivet av flyttande vadare, änder och gäss som rastar i sjön.

Tofsvipa

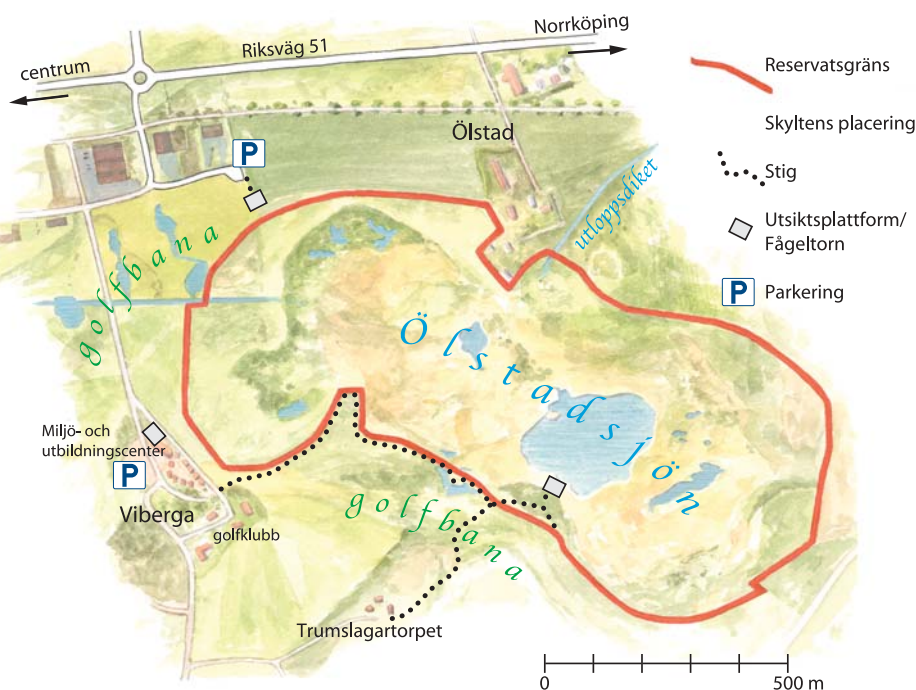
Näringsrikt så in i vassen

Senare under sommaren är inte det rika fågellivet lika påfallande, medan vegetationen å andra sidan tycks välla över alla breddar. Egentligen är sjön lika mycket en växtsjö, en vasssjö, som en fågelsjö. De be vuxna delarna är större än klarvattenytorna.

Växt- och djurliv hänger naturligtvis ihop. Vegetationen erbjuder skydd och föda åt såväl fåglar som groddjur, insekter och andra kryp. Ölstdadsjön är mycket näringsrik, vilket gynnar den höga produktionen men också

påskyndar sjöns igenväxning. I den grunda sjön har vassarna kunnat breda ut sig kraftigt.

Vassvegetationen utgörs bara delvis av gräset bladvass. Stora ytor domineras i stället av bredkaveldun och jättegröe. Den senare är ett gräs som förmodligen har planterats på de fuktiga markerna runt sjön i början av 1900-talet för att användas som kreatursfoder. Med jättegröen skulle produktionen på de sankta markerna förbättras. Helst hade bönderna dock velat torrlägga området helt. Något de nästan lyckades med.

- Reservatsgräns
- Skyltens placering
- ⋯ Stig
- Utsiktsplattform/
Fågeltorn
- P Parkering

0 500 m

Upprepade sjösänkningar

År 1854 samlades markägarna runt Ölstdadsjön och diskuterade möjligheterna att tappa av sjön för att vinna ny jordbruksmark. Efter en utredning beslöts att sjön skulle dikas ut helt och hållet. Vid den tiden var Ölstdadsjöns klarvattenyta drygt 40 hektar, nästan lika stor som det nuvarande reservatet och maxdjupet var drygt fyra meter.

En första avtappning gjordes omkring år 1870. Resultatet tycks inte ha blivit helt lyckat. Åtminstone blev varaktigheten begränsad. År 1902 förbättrades därför dräneringen och sjön lär ha varit helt borta under några år. Vattenståndet steg dock framöver varefter markytan sjönk och utloppet slammade igen.

Återuppståndelsen

Den nya grunda vassjön var något helt annat än den ursprungliga Ölstdadsjön. Sjön blev allt mer rik på fåglar. Under 1950-talet var fågellivet på topp och sjön blev känd i fågelskadarkretsar eftersom den sällsynta svarthakedoppingen häckade här.

Ytterligare sänkningar 1959 och 1969 försämrade förutsättningarna för fågellivet. Sjön har dock även sedan dess behållit karaktären av slåttsjö med många av de typiska fågelarterna, om än i mindre antal än tidigare.

♂
Större vattensalamander, hane i lekdräkt. Namnet till trots lever den större delen av året på land. Större vattensalamander är klassad som missgynnad på den svenska rödlistan över hotade arter.

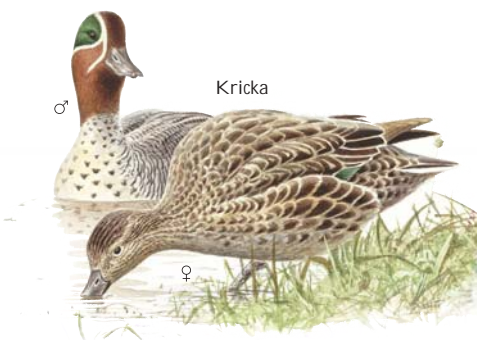
Jättegröe

Naturreservat - en ny vändning

Finspångs kommun bildade Ölstdadsjöns naturreservat år 2000 för att värna sjön och fågellivet. Genom restaurering och skötsel ska förutsättningarna för våtmarksfåglar förbättras och igenväxningen hejdas.

Återupptaget bete och slätter på strandängarna gynnar vadarfåglar, som tofsvipa och enkelbeckasin. Andelen öppet vatten ska öka och något av den mosaik av små vattenspeglar som fanns under 1950-talet ska återskapas.

Tack vare skötseln kommer Ölstdadsjön att förbli ett spännande och smått exotiskt inslag i Finspångsnaturen.

♂ Kricka
♀

§ För att skydda naturen i reservatet gäller särskilda föreskrifter.

Under perioden **1 april - 15 juli** är det förbjudet att vistas i reservatet, med undantag för vandringsleder och fågeltorn.

- Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det också förbjudet att:
- skada eller borttaga naturföremål.
 - gräva upp växter.
 - ta döda träd, även liggande, till ved eller dylikt.
 - göra upp eld annat än på särskilt anvisad plats.
 - på störande sätt använda radio, bandspelare eller dylikt.
 - uppträda så att djurlivet störs.
 - medföra okopplad hund eller annat husdjur.
 - rida eller cykla på stigar eller i terrängen.
 - använda motordrivet fordon.
 - tälta
 - anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning.

Reservatsförvaltare:
Finspångs kommun, tel. 0122 - 850 00

Text & layout: Jan Märby | Nordan Teckningar: Niklas Johansson